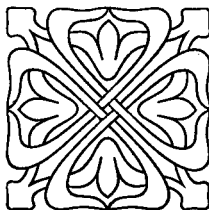

BESCHRIJVINGSBRIEF

**voor het negentiende Congres der Soc.-Dem.
Arbeiderspartij in Nederland, te houden op
Zondag 23, Maandag 24 en Dinsdag 25 Maart
1913. te Utrecht, in „Tivoli”.**

HET CONGRES WORDT GEOPEND ZONDAG 23 MAART, DES VOORMIDDAGS TE TIEN UUR.

BESCHRIJVINGSBRIEF.

- I. Openingsrede door den Voorzitter.
- II. Jaarverslag van den Partijsecretaris.
- III. Financiële verslagen; a. van de Partijkas met vaststelling van de begrooting; b. van den Brochurenhandel.
- IV. Verslag van de Kamerfractie.
- V. Benoeming van de Redactie van „Het Volk” en van „Het Weekblad”.
- VI. Benoeming van de Commissie voor Geschillen tusschen redactie van „Het Volk” en inzenders-partijgenooten.
Het zetal door het P.B. op te maken, zal binnenkort gepubliceerd worden.
- VII. Aanwijzing van de plaats, waar het volgende Congres zal plaats hebben.
- VIII. Behandeling der ingediende moties en voorstellen met de daarop ingediende amendementen.

* * *

Ingediend zijn de volgende voorstellen, moties en punten van bespreking:

A. Moties van orde.

1. Afd. Rotterdam III.

Er worde op het Congres van 1913 tijdig en ruimschoots gelegenheid gegeven het vraagstuk der Vrouwenpropaganda-Clubs van verschillend standpunt te bespreken, om, zoo mogelijk, een voor alle Clubs geldende gedragslijn vast te stellen of anders door het Congres tot opheffing der Clubs te besluiten.

2. Afd. Lonneker IV.

Het Congres besluite, om over de crisis in de Spoorwegvereniging niet te debatteeren dan na afhandeling van den beschrijvingsbrief.

Toelichting: De afdeeling is van meening, dat, als over deze kwestie wordt begonnen er een groot deel van den congresstijd voor zal worden gebruikt. Dit Congres zal echter hoofdzakelijk een verkiezingscongres moeten zijn. Bovendien zijn er punten op den beschrijvingsbrief, die al verscheidene malen niet zijn behandeld, zoodat er alle reden is te doen wat de afdeeling voorstelt.

B. Redactie „Volk”.

3. Afd. Den Helder.

Er worde besloten in 't Zondagsblad van „Het Volk” illustraties op te nemen.

Toelichting: Wij hebben bij onze Volkactie maar al te goed bemerkt dat „Het Volk” met „Notenkraker” te duur is voor arbeidersbeurzen, en de invloed van een geïllustreerd „Zondagsblad”, wat de goedkoope burgerbladen bij hun krant tegen het gewone abonnementsgeld verstrekken, is zeker niet gering te achten.

4. Afd. Amsterdam VII.

Het Congres spreke de wenschelijkheid uit dat „Het Volk“ minstens éénmaal per week een politieke plaat bevatten zal.

5. Afd. Rotterdam I.

Na het verschijnen van een voor de arbeiders belangrijke wet in „Het Staatsblad“, geve „Het Volk“ een overzicht van de voornaamste bepalingen en zoo noodig van de belangrijkste stemmingen bij de behandeling in de beide Kamers der Staten-Generaal gehouden.

6. Afd. Goo.

De redactie van „Het Volk“ geve geregeld een „Vrouwenrubriek“.

7. Afd. Laren-Blaricum, Almelo, Amsterdam V, Apeldoorn, Groningen, Schagen, Hilversum, Zutphen, Zaan- dam en Den Haag.

Het Congres acht 't wenschelijk dat Redactie van „Het Volk“ aan de „Vrouwenrubriek“ geve een vaste dag om de acht of veertien dagen, desnoods om de drie weken, maar zoo dat de artikelen in dezen rubriek geregeld verschijnen.

Toelichting van de afdeeling Laren-Blaricum: De Internationale Soc. Dem. Vrouwenclub komt in onze courant niet voldoende tot haar recht terwijl allerlei vraagstukken die het bijzonder belang van de vrouwen raken onbesproken blijven. Wanneer op vaste dagen een artikel voor de vrouwen wordt opgenomen kan een dagblad eenigszins methodiech werken aan de soc. dem. ontwikkeling van de groote schare der nog onbewuste vrouwen.

8. Afd. Lonneker IV.

De Redactie van „Het Volk“ geve geregeld wekelijks een rubriek voor de vrouwen, liefst Zaterdags.

Toelichting: De afd. stelt Zaterdag voor, om zodoende te zorgen dat deze rubriek Zondags door de vrouwen kan worden gelezen.

C. Exploitatie „Het Volk“.

9. Afd. Arnhem.

De rechtspositie van de agenten en loopers van het dagblad „Het Volk“, buiten Amsterdam worde zoo spoedig mogelijk geregeld.

10. Afd. Deventer en Overdinkel.

„Het Volk“ worde met grooter letter gedrukt.

Toelichting: Er zijn er die zich niet abonneeren, omdat ze door te kleine letter „Het Volk“ niet lezen kunnen.

11. Afd. Den Helder.

In de polisvoorwaarden van „Het Volk“ worden ook militairen als verzekerden opgenomen.

Toelichting: „Het Volk“ heeft nu ook onder militairen een flink aantal abonnees, die niet onder de verzekering vallen, wijl militairen daarvan zijn buiten gesloten, terwijl toch de risico voor hen ongeveer even groot is als voor de mijnwerkers.

12. Afd. Zutphen.

De prijs van, de „Notenkraker“ worde verlaagd — en gebracht voor abonnees op „Het Volk“ op 3 cent, en voor losse nummers op 5 cent.

D. **Advertenties.**

13. Afd. Wormerveer en Huizum.

Uit „Het Volk” worden die advertenties geweerd, waarin alcoholhoudende dranken worden te koop aangeboden of waarin voor deze reclame wordt gemaakt.

E. **„Het Weekblad”.**

14. Afd. Rotterdam V.

Het Congres besluite „Het Weekblad” van „Het Volk” op te heffen, (en in aansluiting daarvan): De Partij gaat over tot het uitgeven van een populair Wetenschappelijk Tijdschrift wat tegen een zoo goedkoop mogelijke prijs worde uitgegeven.

15. Afd. Laren-Blaricum.

Het Congres besluite, dat „Het Weekblad” tweemaal 's weeks verschijnt en wel op Woensdag- en Zaterdagavond.

Toelichting: De afdeeling is van oordeel, dat de ruimte die „Het Weekblad” biedt te klein is voor hetgeen de minderheidsrichting noodig heeft om hare inzichten openbaar te maken.

F. **Partij-maandschrift en Tijdschrift.**

16. Afd. Amsterdam IX.

Het Congres draagt het P. B. op de oprichting van een wetenschappelijk partij-maandschrift te onderzoeken.

17. Afd. Wormerveer.

Het Congres besluite over te gaan tot de oprichting van een wetenschappelijk maandschrift, als orgaan van de S. D. A. P.

18. Afd. Amsterdam III.

Het Congres besluite tot het oprichten van een 14-daagsch wetenschappelijk tijdschrift.

G. **Maandblad „De Gemeente.”**

19. Afd. Goor.

Het maandblad „De Gemeente” wordt als bijblad bij „Het Volk” gevoegd.

H. **Propaganda en Propagandisten.**

20. Afd. Lemmer.

Het Congres besluite een propagandist voor Friesland te benoemen, de kosten kunnen desnoods door een progresieven omslag over de leden van de Friesche afdeelingen gevonden worden.

21. Afd. Stadskanaal I.

Het Congres besluite een propagandist voor het Noorden aan te stellen.

22. Afd. 's Gravendeel.

Het Partijbestuur benoeme een propagandist voor het kiesdistrict Ridderkerk.

23. Afd. Heerlen.

Het congres benoeme een propagandist voor Limburg en, zoo dat niet mogelijk is, voor Limburg en Brabant samen.

24. Afd. Rotterdam I.

Het Congres drage het P. B. op, een salarisregeling voor allen in dienst der Partij vast te stellen.

Toelichting: Er is thans een groot en volkomen ongemotiveerd verschil in de salariering van Partij-beambten en propagandisten. Dit ver.

schil dient vooral in het belang der laatsten aanzienlijk kleiner te worden door verhooging van het salaris der laatsten.

25. Afd. Aardenburg en Holwerd.

Het Congres drage het P. B. op, in de achteraf liggende streken van het platteland voor rekening der partijkas en in overleg met de betrokken afdeelingen geregeld propaganda-rondreizen te organiseren en bijdragen te geven voor de schriftelijke propaganda aldaar.

I. **Inwendige Organisatie.**

26. Afd. Den Haag.

Bij 't opmaken van den Beschrijvingsbrief lette het P. B. op den steun dien de verschillende voorstellen van de afdeelingen hebben gekregen.

Toelichting: 't Komt herhaaldelijk voor, dat voorstellen niet aan de orde komen, en zelfs jaren wachten, die toch door de afdeelingen van meer of minder organisatorisch belang geacht worden en daarbij rijp voor bespreking zijn. De vaststelling van de dagorde door Congres kan aan dit bezwaar niet voldoende tegemoet komen, daar de voorloopige gepubliceerde dagorde van het P. B. vóór het Congres niet meer in de afdeelingen besproken kan worden, terwijl uiteraard het Congres niet de plaats is om in bijzonderheden over den voorrang van voorstellen te beslissen.

27. Afd. Den Haag.

Het Congres drage 't P. B. op, de bij de belangrijke onderwerpen gebruikelijke referaten zoveel mogelijk van het Congres te houden door deze vooraf in druk aan de afdeelingen toe te zenden.

28. Afd. Den Haag.

De voorstellen en amendementen voor het Congres worden door het P. B. van een praeadvies bij de voorbereiding van den Beschrijvingsbrief voorzien.

Toelichting: Dit voorstel maakt bij aanneming een grondiger bespreking in de afdeelingen van den Beschrijvingsbrief mogelijk. Ook kan het veel nuttelooze discussies in de Afdeelingen en op het Congres voorkomen. Het spreekt van zelf, dat het P. B. dan moet beginnen om niet, zooals heden meest het geval is, de toelichtingen der afdeelingen zelf te schrappen.

29. Afd. Almelo.

De Congresvoorstellen worden, voorzien van een korte toelichting, tijdig in „Het Volk” gepubliceerd.

Toelichting: Voor een ernstige bespreking in de afdeelingsvergaderingen is het beslist noodzakelijk, dat niet alleen voorstellen worden gepubliceerd, maar dat deze voorzien zijn van een, zij het, korte toelichting. De afdeelingen hebben dan eenig houvast, wanneer de beschrijvingsbrief aan de orde komt. Wel zal het publiceeren der toelichtingen eenige meerdere kosten met zich brengen, maar dit nadeel zou ruimschoots opgeheven worden door het nut, dat het voor de afdeelingsvergadering zou afwerpen.

30. Afd. Amsterdam VI.

Artikel 11 der statuten worde aangevuld met de volgende alinea:

„Het P. B. wordt bijgestaan door een secretarispenningsmeester of door een secretaris en een penningmeester, die geen deel uitmaakt (uitmaken) van het P. B.”

Toelichting: Zooals de toestand nu is, moet de secretaris-penningmeester feitelijk steeds worden herkozen, omdat zijn maatschappelijk bestaan er van afhankelijk is; de partij is daardoor niet vrij in haar keuze.

31. Afd. Watergraafsmeer.

Het P.B. worde aldus gereorganiseerd, dat het in zijn geheel (zeven leden) te Amsterdam gevestigd zij en daarnaast een Partijraad worde ingesteld, die bestaat uit vertegenwoordigers der Partij-gewesten en der groote steden, der Kamerfractie en der Redactie van „Het Volk”, welke Partijraad minstens viermaal 'sjaars vergadere, teneinde de werkzaamheid van het P.B. te contrôleeren en algemeene lijnen van organisatie, propaganda, politiek en taktiek te trekken. Een door het P.B. nader uit te werken voorstel van die strekking worde hetzij rechtstreeks aan een referendum onderworpen, hetzij eerst op een afzonderlijk reorganisatiecongres behandeld.

A m e n d e m e n t.

31. Afd. Arnhem.

Dit voorstel worde gelezen als volgt:

Het P.B. worde aldus gereorganiseerd:

Het P.B. bestaat uit 13 leden waarvan 3 leden uit Amsterdam (dag. bestuur) en verder uit elke provincie 1 lid, behalve N. Brabant en Limburg, die samen 1 lid voor het P.B. kiezen.

Het land is hiervoor verdeeld in 11 districten, n.l.:

1. district Amsterdam.
2. „ N.-Holland (buiten Amsterdam.)
3. „ Z.-Holland.
4. „ Zeeland.
5. „ N.-Brabant en Limburg.
6. „ Gelderland.
7. „ Utrecht.
8. „ Overijssel.
9. „ Drente.
10. „ Friesland.
11. „ Groningen.

32. Afd. Watergraafsmeer.

Het Partijbestuur worde voortaan niet meer bij referendum, maar door het partijcongres gekozen, tenzij een tiende der afdeelingen verkiezing bij referendum verlangt. Eventuele aanvullingen geschieden bij referendum.

Toelichting: De verkiezing bij referendum heeft ten gevolge, dat het jaarlijks 6 à 8 weken duurt, voordat na het Congres de Partij weer in het bezit is van een bestuur. Nagenoeg een zesde deel van het jaar is de Partij zonder bestuur en kan er niets van beteekenis gebeuren. In geen enkel ander land, voor zoover bekend, geschiedt de Partijbestuursverkiezing bij referendum.

33. Afd. Amsterdam III.

Het Congres draagt het P.B. op een commissie te benoemen, belast met het onderzoek naar het wenschelijke van reorganisatie der Partijleiding en eventueel met het uitwerken van de door haar noodig geoordeelde reorganisatieplannen.

De commissie is gehouden vóór 1 Jan. 1914 rapport uit te brengen.

34. Afd. Z a a ' n d a m.

Het P.B. verzoeke de verschillende afdeelingen om haar vereenigingsjaar te laten loopen van 1 Januari tot 31 December en geve het jaarboekje uit in de maand Januari of Februari.

Toelichting: De afdeelingen hebben verschillende vereenigingsjaren, van sommige loopt

het van Sept. tot Sept., van andere weer van Jan. tot Jan. Het jaarboekje wordt in het najaar uitgegeven, zoodat de lijst van afdeelingsscretarissen spoedig verouderd is. Hebben alle afdeelingen hetzelfde vereenigingsjaar, dan kan de uitgave van het jaarboekje daarnaar geregeld worden.

35. Afd. Heerlen.

De partij stelde voor verspreide leden ook een bewijs van contributie-afdracht in. Dit in verband met de controle.

Toelichting: Indien een verspreid lid weer in een afdeeling komt, dan is het, zooals nu de regeling is, niet mogelijk te controleeren of zoo'n lid ook contributieschuld heeft.

36. Afd. Heerlen.

Het Congres besluite, dat geen steunbewegingen door een afdeeling mogen worden georganiseerd, tenzij met toestemming van het P. B.

Toelichting: Herhaalde malen gebeurt het dat de afdeelingen steunlijsten toegezonden krijgen, zonder dat deze van de Hoofdbesturen uitgaan. De organisatie der steunbewegingen wordt daardoor verbroken. Als bewijs hiervoor wijst de afdeeling op hetgeen de afdeeling Goor gedaan heeft.

A m e n d e m e n t.

36. Afd. Arnhem.

Achter het woord „steunbewegingen” invoegen: „ten behoeve van een vakbond”.

J. Contributie-regeling.

37. Afd. Bolswaard.

Het Congres besluite het P. B. te verzoeken een regeling te treffen, waardoor de afdracht der afdeelingen aan de Partijkas in overeenstemming wordt gebracht met hetgeen de afdeelingen zelf van haar leden ontvangen.

Toelichting: Door de thans bestaande regeling worden naar het oordeel der afdeeling Bolswaard de kleine afdeelingen, in vergelijking met die in de groote steden, onevenredig belast. Immers, het mag wel als bekend beschouwd worden dat op het platteland, waar de loonstandaard lager is dan in groote steden en waar bovendien in de afdeelingen de bemiddelde partijgenooten slechts weinigen zijn, de contributie-ontvangst van een bepaald aantal leden kleiner is dan van eenzelfde aantal in een groote afdeeling.

Ook moeten de plattelands afdeelingen zich uit den aard der zaak in den regel groote financieele opofferingen getroosten, willen zij in haar midden bekeude sprekers laten optreden. (We bedoelen hiermede vergoeding van reiskosten etc.)

Een betere regeling zou dus de propaganda ten plattelande zeer ten goede komen.

38. Afd. Leiden.

De afdeelingen worden geheel vrijgelaten in het maken van een progressieve contributie-regeling.

Toelichting: Het thans bestaande voorschrift, vastgesteld op het Congres van 1909 te Rotterdam, dat de contributie niet meer dan 6 maal het minimum mag bedragen en hoogstens 20 cent per week, verhindert de afdeelingen een contributieregeling in te voeren, die voldoende rekening houdt met de financieele draagkracht der leden.

Dit voorschrift kan bovendien tengevolge hebben, dat arme afdeelingen voor het voeren van haar propaganda geheel afhankelijk worden van de vrijwillige offervaardigheid van enkele gegoede leden.

K. Vrouwenorganisatie.

39. Afd. Almelo, Apeldoorn, Goor, Lonneker IV, Meppel, Schagen, Zutphen en Den Haag.

Het Congres erkende den Bond van S. D. Vrouwenclubs als een organisatie der Partij, en het blad de „Proletarische Vrouw” als een Partijorgaan.

Toelichting: De Vrouwenclubs zijn opgericht door afdeellingsleden en met goedkeuring van de besturen der afdeelingen of federaties. Het reglement is goedgekeurd door het P. B. De Bond werkt met succes; de oplaag van het blad groeit voortdurend. De Bond heeft dus recht op volledige erkenning door het Congres niet alleen, maar heeft die erkenning bij haar moeilijken arbeid hoog nodig.

Toelichting van de afdeeling Den Haag: De Vrouwenclubs en propagandacommissies zijn opgericht door afdeellingsleden met goedkeuring van de besturen der afdeelingen of federaties. Onderling hebben de clubs behoefte gevoeld aan verband, zoowel om eigen propaganda te vergemakkelijken, als om in zooveel mogelijk andere plaatsen aanknoopingspunten voor de propaganda onder de vrouwen te vinden. Zoo ontstond de Bond. Zijn reglement werd door het P. B. goedgekeurd. In overleg met den Bond besliste het P. B. in verschillende zaken, waarbij in het bijzonder de vrouwen betrokken waren. Tezamen met den Bond schreef het P. B. den eersten Vrouwendag uit. De Bond behoeft dus nog slechts een officieele erkenning door het Congres. Hij heeft daar recht op, omdat hij sinds jaren met goed resultaat werkt. Het aantal abonnees op „De Proletarische Vrouw” neemt voortdurend toe.

40. Afd. Almelo, Amsterdam III, Amsterdam IX, Apeldoorn, Groningen, Hilversum, Meppel Zutphen, Den Haag, Laren-Blaricum, Schagen, Amsterdam V, Zaandam, Lonneker IV.

De B. v. S. D. Vrouwenclubs dient jaarlijks een verslag in aan 't Congres over den toestand van den Bond en over zijn werkzaamheden. Dit verslag wordt uiterlijk 4 weken voor het partijcongres bij het P. B. ingediend en gepubliceerd bij het verslag van den Partijsecretaris.

De Bond verkrijgt het recht zich op het Congres door twee zijner leden te doen vertegenwoordigen. Deze vertegenwoordigsters hebben recht van discussie over boven-genoemd verslag.

Toelichting: Het is grievend voor de vrouwen die met hart en ziel voor de Partij werken, dat zij nog niet het recht hebben kunnen verkrijgen officieele mededeelingen en verantwoording over haar arbeid aan het Congres te mogen doen. Ook is het een anarchistische toestand dat aan de Partij geen gelegenheid wordt gegeven deze arbeid te beoordeelen, die toch feitelijk deel van het partijwerk is.

Toelichting van de afdeeling Den Haag bij dit voorstel: De Bond van Sociaal-Demokratische Vrouwenclubs moet blijven, wat hij feitelijk is: een partijorgaan, waaraan een stuk partijwerk opgedragen is. Hij mag niet worden een afzonderlijke organisatie, waarin zich bijv. ooit anti-sociale of burgerlijk-femenistische invloeden zouden kunnen doen gelden. Om dit te voorkomen is het nodig, dat het Congres jaarlijks van het werken van den Bond rekenschap verlangt, terwijl de Bond van Soc.-Dem. Vrouwenclubs er, evenals een partij, propagandist, recht op heeft zich voor 't Congres te kunnen verantwoorden.

A m e n d e m e n t.

40. Afd. Apeldoorn.

De laatste zin worde veranderd in:

„Het recht van vertegenwoordiging der afgevaardigden van den Bond van Soc.-Dem. Vrouwenclubs strekt zich niet verder uit dan tot het recht van discussie over bovengenoemd verslag.”

41. Afd. Goor.

De B. v. S. D. Vrouwenclubs dient jaarlijks een verslag in bij het Congres over zijne werkzaamheden.

42. Afd. Goor en Hilversum.

Het is wenschelijk dat één of meer vrouwen, tevens lid van den Bond van S. D. Vrouwenclubs, zitting hebben in het Partijbestuur.

43. Afd. Almelo, Apeldoorn, Hilversum, Zutphen, Schagen en Lonneker IV.

Het is wenschelijk, dat in plaatsen waar een vrouwenclub of een propagandacommissie is, een lid dier club of commissie in het bestuur der afdeeling zitting neemt.

Toelichting: Het bezoek der afdeelsvergaderingen is voor de vrouwen dikwijls moeilijk, daar zij niet altijd gelijk met den man van huis kunnen. Het vrouwelijk bestuurslid kan zorg dragen, dat de vrouwenbelangen toch behartigd worden, de propaganda onder de vrouwen bevordert.

44. Afd. Amsterdam III en Groningen.

Het Congres spreke de wenschelijkheid uit, dat de bestaande of op te richten soc. dem. vrouwenpropagandaclubs en propagandacommissies zich aansluiten bij den Bond van S. D. V. C.

Toelichting: Practisch wordt reeds de Bond door de partij als de organisatie der soc. dem. propaganda onder de vrouwen beschouwd. Deze organisatie kan eerst sterk worden wanneer zooveel mogelijk vrouwenclubs zich bij hem aansluiten. Een uitspraak van de partij betreffende de wenschelijkheid van deze aansluiting kan die versterking zeer bevorderen.

45. Afd. Almelo, Amsterdam V, Amsterdam IX, Apeldoorn, Zutphen, Goor, Schagen en Lonneker.

Waar bijzondere vrouwenbelangen aan de orde komen in de Tweede Kamer, den Gemeenteraad of andere openbare lichamen, worden de S. D. Vrouwenclubs of het Bondsbestuur door de S. D. fracties zooveel mogelijk gehoord.

Toelichting: Waar onze vertegenwoordigers bij vakaangelegenheden overleg plegen met de besturen van vakvereenigingen, welke niet voldoende vertegenwoordigd zijn in de openbare lichamen, ligt het voor de hand, dat zij hetzelfde doen met de vrouwen welke geen stem hebben in 't politieke leven.

46. Afd. Laren-Blaricum.

Het Congres spreke de wenschelijkheid uit van het oprichten van kinderclubs, en draagt de jeugdorganisaties op om in overleg met de Bond van Vrouwenclubs deze zaak ter hand te nemen.

Toelichting: Het doel der kinderclubs is niet de kinderen dogmatisch op te voeden, maar om de kinderen onder leiding van bevoegde personen zelfstandig te leeren denken en bij hen die gevoelens te ontwikkelen die hen later tot goede leden der jeugdorganisatie zullen maken.

47. Afd. Amsterdam V, IX, Apeldoorn en Hilversum.

De afdeelingen ondersteunen de Vrouwenclubs bij het werk der kinderopvoeding door het tot standkomen van Kinderclubs te bevorderen.

48. Afd. Amsterdam III.

Het Congres spreke de wenschelijkheid uit, dat in plaatsen waar een Vrouwenclub is, de afdeeling of Federatie de club financieel zal steunen.

49. Afd. Hilversum.

Het is wenschelijk dat de afdeeling of federatie de contributie der Vrouwenclubs betalen.

50. Afd. Groningen.

Het Congres spreekt den wensch uit, dat de afdeelingen der Partij bij het opmaken harer begrotingen steeds een deel der financiën afzonderen voor de kosten der propaganda van de Vrouwenclubs.

Toelichting: Principieel is het juist, dat de afdeelingen de propagandakosten der clubs geheel betalen, daar deze propaganda dient om de leden voor de partij te werven en dus niet afzonderlijk door de vrouwelijke leden betaald moeten worden.

Alleen, omdat de afdeelingskassen meestal slecht gevuld zijn, beperkten wij dan ook onzen eisch tot een eenvoudigen financieelen steun.

51. Afd. Den Haag.

De kosten van propaganda der Vrouwenclubs worden door afdeelingen of federatie gedragen. Het totaalbedrag wordt vastgesteld door de afdeeling of federatie na overleg met de Vrouwenclubs.

Toelichting: De clubs doen propaganda-werk. Het is dus billijk, dat de afdeeling of de federatie de kosten draagt.

52. Afd. Lonneker IV.

Vrouwenclubs, die om financieele reden geen propaganda kunnen maken, worden door de Afdeeling of Federatie hierin gesteund.

53. Afd. Dordrecht.

Het Congres neme het besluit elk jaar een Vrouwendag te houden.

Toelichting: Onze meening is, dat alleen door een Congresbesluit de Vrouwendag op een zuiverder standpunt zal komen te staan. De afdeelingen zullen zich dan aan dit besluit moeten onderwerpen; en de minderheid, die principieele bezwaren heeft tegen het houden van dien dag, is dan beter in de gelegenheid hare meening daaromtrent kenbaar te maken.

L. Onderwijs.

54. Afd. Den Haag.

a. Het Congres van 1913, de Groninger school-motie intact latende, stelling nemende tegenover elke schoolpolitiek, die niet nadrukkelijk op de hedendaagsche of toekomstige openbare school, behalve de godsdienstige, ook de politieke gevoelens van ieder ander geëerbiedigd wil zien;

zich als zoodanig richtende, zoowel tegen alle kerkelijke voorstanders van de voorgestelde wijziging van artikel 192 der Grondwet, waarin het 2e deel van dezen eisch ontbreekt, als tegen de vrijzinnige tegenstanders van dit artikel, die blijkens hun concentratieprogram dien eisch evenmin volledig aanvaarden,

besluit bij de a.s. verkiezingen met kracht voor het zoowel politiek als godsdienstig dogma-vrij onderwijs op te komen.

b. De S. D. A. P.

de bezittende klasse nu al haar schakeeringen aansprakelijk stellende voor de verwaarloozing van ons volksonderwijs,

omdat zij gedurende een jarenlangen op ideologische bodem gevoerden schoolstrijd totaal verzuimd heeft die materiele en democratische onderwijshervormingen in te voeren, waaraan de school der kinderen van de geheele arbeidende klasse — zoowel van kerkelijke als niet-kerkelijk gezinde ouders — de dringendste behoefte heeft:

n.l. een goed verzorgde algemeene kosteloze volksschool, waarop voeding en kleeding van het behoeftige schoolkind van staats- of gemeentewege, desgewenschte kosteloze aansluiting aan alle inrichtingen van voortgezet onderwijs;

een tot 14 jaar uitgebreide leerplicht met mogelijke schadeloosstelling der ouders;

volledige wettelijke kinderbescherming tegenover werkgevers, van het leerplichtige en — in den tijd dat het onderwijs behoort te genieten — van het 15-18-jarige kind;

waar noodig, verzorging van het jonge kind in crèches, kindertuinen en dergelijke inrichtingen;

benevens — om het onderwijs op deze grondslagen tot innerlijke ontwikkeling te brengen — de wettelijke zelfstandigheid der klasse-onderwijzers(essen);

besluit voor de doorvoering dezer eischen een krachtige propaganda te voeren.

Toelichting: Deze moties spreken o.i. voor zich zelf. Zij laten het standpunt der Partij, ingenomen door de Groninger schoolmotie, onaangetast, en schuiven datgene op den voorgrond, wat wij in iederen toekomstigen schoolstrijd uadrukkelijk van de bezittende klasse te eischen hebben.

A m e n d e m e n t.

54b. Afd. Scheveningen.

De 1e en 2e alinea worden vervangen door:

De S. D. A. P.,

overwegende, dat de strijd, die de kapitalistische klasse in de vorige eeuw voor verbetering van het onderwijs heeft gevoerd, slechts ten doel had, de arbeidende klasse dat minimum van ontwikkeling te geven, dat noodig was om haar taak in de kapitalistische produktie te volbrengen;

konstateerende, dat de arbeidersklasse den strijd voor verdere volmaking van het onderwijs van de bourgeoisie heeft overgenomen, omdat meerdere ontwikkeling één der voorwaarden is om tot volledige vrijmaking der arbeidersklasse te geraken; eischt:

54b. Afd. Scheveningen.

In de 3de alinea vervalle:

„n.l.“.

54b. Afd. Amsterdam IX.

Achter alinea 4 worde gevoegd:

„verplicht herhalingsonderwijs tot 18 jaar“.

54b. Afd. Scheveningen.

De 7de alinea zoodanig aan te vullen, dat deze wordt:

benevens — als waarborg voor een richtige toepassing dezer eischen en om het onderwijs op deze grondslagen tot innerlijke ontwikkeling te brengen — erkenning en volledige vrijheid der onderwijzersvakorganisatie, handhaving van de grondwettelijke rechten der onderwijzers, en wettelijke zelfstandigheid der klasseonderwijzers(essen) in de school.

M. **Strijdprogram.**

55. Afd. Den Haag.

Het Congres van 1913 draagt het P. B. op de herziening voor te bereiden van het strijdprogram.

Toelichting: Na de aanneming van ons nieuw beginselprogram brengt de Partij ook het strijdprogram in overeenstemming met de heden-daagsche eischen, de werkwijze en de propaganda der sociaaldemocratie in en buiten de vertegenwoordigende lichamen. Herziening of aanvulling heeft het program o. a. noodig op (of met) de volgende punten: 1. Koloniaal program. 2. Bestrijding van het alcoholisme. 3. Moederschapsverzekering. 4. Formuleering omtrent de economische en politieke positie van de vrouw. 5. De onderwijs-paragraaf.

N.

Militarisme.

56. Afd. Schiedam.

Het Congres spreke de wenschelijkheid uit, dat vanwege de Partij zoo spoedig mogelijk een populair geschreven brochure over het wezen en het karakter van het militarisme, zooals het is en zooals het zich in Nederland ontwikkelt, alsmede onze meening hoe het zijn moet, wordt uitgegeven.

O.

Arbeidersontwikkeling.

57. Afd. Amsterdam V.

Het Congres draagt het P. B. op om, zoo mogelijk in samenwerking met het N. V. V.-bestuur en dat van den Bond van Ned. Arb.-Coöp., een „Comité tot bevordering der arbeidersontwikkeling in Nederland” te stichten.

58. Afd. Amsterdam IX.

Het Congres stelt voor het geheele land een centrale commissie voor arbeidersontwikkeling in.

59. Afd. Zwolle.

Het Congres besluite, zoo de gelden er eenigszins voor gevonden kunnen worden, het P. B. uit te nodigen uitvoering te geven aan de plannen, vermeld in het rapport van de Centrale Commissie voor Arbeidersontwikkeling te Amsterdam, betreffende de oprichting van een z. g. propagandisten-school.

Toelichting: Vooral in de provincie is er zeer veel behoefte aan flink onderlegde krachten.

60. Afd. Arnhem.

Het Congres drage het P. B. op de mogelijkheid te onderzoeken van het oprichten van een schriftelijke cursus tot opleiding van propagandisten, debaters, enz.

P.

Vrouwenarbeid.

61. Afd. Amsterdam IX.

„Het congres der S. D. A. P., constateerende, dat door de kapitalistische productiewijze de vrouw (ook de gehuwde vrouw) in grooten getale tot beroepsarbeid wordt gebracht;

overwegende, dat in het begin-stadium van het groot-kapitalisme, vooral in verband met de zwakheid van de proletarische organisatie tegenover de kapitalistische klasse, de beroepsarbeid van de vrouw — hoewel meestal gevolg van economischen nood — weer tot gevolg heeft gehad, dat de maatschappelijke ellende met verlaging van arbeidsloon, meerdere verwaarloozing van het gezin, overarbeid van de beroeps-arbeid verrichtende gehuwde vrouw in haar gezinshuishouding en sterke toename van werkloosheid werd vergroot;

overwegende, dat de beroeps-arbeid van de vrouw met de sociale ontwikkeling de bovengenoemde nadeelen meer en meer verliest, tot middel wordt om de gezins-inkomsten en de wijze van gezins-verzorging meer in overeenstemming te brengen

Handwritten notes:
Congres 1907-1908
Arbeidersontwikkeling
L 17

met de behoeften van alle gezinsleden en bovendien het klassebewustzijn van de vrouw bevordert;

van oordeel, dat zelfs voor zoover de beroepsarbeid van de vrouw thans nog een nadeeligen invloed op arbeidsloon en werkloosheid mocht hebben, dit geen reden mag zijn om deze euvelen te bestrijden door onttrekking van de voordeelen van den beroepsarbeid aan de vrouw en haar gezin; erkennende dat, met 't oog op bevalling en borstvoeding, speciaal de vrouw — op wettelijk terrein — voor tijdelijk arbeidsverbod in alle en algemeen arbeidsverbod in voor de gezondheid nadeelige voortbrengingstakken in aanmerking komt;

verklaart deze wettelijke arbeidsbeperkingen — met het oog op de economische en zedelijke ellende die de bemoeilijking van de vrouw als verkoopster van arbeidskracht in de kapitalistische maatschappij met zich brengt — alléén te zullen nastreven in zooverre ze voor de vrouw en het nageslacht lichamelijk dringend noodig zijn of geen duurzame, gewichtige achterstelling van de vrouw als verkoopster van arbeidskracht tengevolge hebben, te zullen ijveren voor de grootst mogelijke opheffing van de geldelijke nadeelen van het moederschap, en de vermaatschappelijkte gezinsverzorging te zullen bevorderen.

A m e n d e m e n t.

61. Afd. Haarlem.

In de laatste alinea worde het woord „dringend“ weggelaten.

Toelichting: de bijvoeging van „dringend“ kan slechts leiden tot misverstand.

61. Afd. Apeldoorn.

In de laatste alinea worden tusschen de woorden „ten gevolge hebben“ en „te zullen ijveren“ ingevoegd de woorden:

„alle maatregelen te verwerpen, welke de vrouw, die een maatschappelijke gezinsverzorging voorstaat, in dezen aan banden te leggen en verder ...“

Q. **Drankbestrijding.**

62. Afd. Rotterdam IVa.

Het P. B. stelle zoo spoedig dit mogelijk is in de afdelingen aan de orde: bespreking van de verhouding tusschen de S. D. A. P. en de beweging voor de geheelonthouding. Het P. B. stelt uit de rapporten daarover ingekomen een algemeen rapport samen.

63. Afd. Harlingen.

Het Congres besluite met kracht de bestrijding van het alcoholisme ter hand te nemen.

R. **Kamerfractie.**

64. Afd. Rotterdam I.

Het Congres verzoeke de Kamerfractie te willen indienen een wijziging op de vreemdelingenwet, in dien geest, dat de toegang tot het land worde geweigerd aan hen, die Nederland binnen komen met het kennelijk doel om in dagen van strijd te onderkruipen.

Toelichting: Door zoodanige wetswijziging is aan b.v. alle Engelsche en Duitsche onderkruipersbureaux Holland als terrein ontnomen, wat veel strijd — vooral in 't transportbedrijf — kan ten goede komen.

65. Afd. Rotterdam IVa.

Het Congres verzoeke de Kamerfractie een voorstel tot wijziging der Kieswet in te dienen bij de Staten-Generaal in dien zin, dat de stembureaux

open worden gesteld van voormiddags 8 tot 's avonds 10 uur.

Toelichting: Meer en meer blijkt dat honderden kiezers, op fabrieken en vooral in het transportbedrijf werkzaam, in de uren gelegen van 8 uur voormiddag tot 5 uur namiddag in de onmogelijkheid verkeerden hun stem te gaan uitbrengen.

66. Afd. Z a a n d a m.

De Kamerfractie diene een voorstel in om art. 56 der Kieswet in dien zin te wijzigen, dat de stemlokalen tot 's avonds 8 uur geopend zijn.

Toelichting: Door de sluiting der stemming om 5 uur, zijn er tal van kiezers die geen gebruik van hun stemrecht kunnen maken. Waren de lokalen tot 8 uur geopend, dan zou zeer zeker het percent dat gaat stemmen stijgen. Desnoods zou de stemming 'sochtends wat later kunnen beginnen.

S. **Duur van het Congres.**

67. Afd. H u i z u m.

Het Congres besluite, dat in het vervolg het Congres met één dag wordt verlengd en alzoo gebracht wordt op vier dagen. De vierde dag alleen te bestemmen voor de kleinere punten van den beschrijvingsbrief.

Toelichting: Het blijkt 'elk jaar weer, dat drie dagen voor ons Congres te kort is, waardoor de kleine punten steeds niet in behandeling komen. Dit werkt op de afdeelingen, die deze op den beschrijvingsbrief plaatsen, zeer verlamdend. Hieraan dient een einde gemaakt te worden, hetgeen alleen kan gebeuren door het Congres met één dag te verlengen en dezen dag dan uitsluitend voor de kleine punten te bestemmen.

T. **Jeugd-Organisatie.**

68. Afd. A m s t e r d a m III en IV.

Het Congres besluite tot vervallenverklaring van de verplichting voor leden der Jeugdorganisatie, om reeds op 18 jarigen leeftijd lid der S. D. A. P. te worden.

Toelichting: In den tijd, dat de Jeugdorganisatie practisch werkzaam is, blijkt, dat vele jongelieden boven den 18-jarigen leeftijd bezwaar maken aan de jeugdontwikkeling deel te nemen, omdat het lidmaatschap der S. D. A. P. verplichtend is voor dezulken. Er is nog een bezwaar: jongelieden tusschen 18 en 20 jaar, eenmaal lid van de S. D. A. P., zullen meer voor het groote werk dan voor de Jeugdorganisatie gaan gevoelen, en daardoor de belangen der jeugdorganisatie niet goed dienen.

69. Afd. D e n H a a g.

Lid van de Jeugdorganisatie van de S. D. A. P. kunnen zijn jongelui van 16—20 jaar.

70. Afd. W a t e r g r a a f s m e e r.

Het Congres besluit de leeftijd, waarop de leden der Jeugdorganisatie verplicht zijn lid der partij te worden, van 18 jaar te brengen op 19 jaar.

71. Afd. D e n H a a g.

Het Congres besluite, dat in 1913 wordt overgegaan tot de uitgave van een orgaan voor de Soc.-Dem. Jeugdorganisatie.

72. Afd. A m s t e r d a m III en IV.

Het Congres besluite over te gaan tot de uitgave van een blad voor de Jeugdorganisatie in Nederland met ingang van 1 Mei 1913.

Toelichting: Principeel is voor de Partij het uitgeven van een jeugdblad geen bezwaar. De groote opleving onder de proletarische jeugdorganisatie doet deze aangelegenheid urgent zijn. De groote propaganda die van dit blad zal uitgaan, moet ten goede komen aan de socialistische opvoeding der jonge arbeiders.

73. Afd. Amsterdam V, Delft en Heerlen.

Het Congres dringt er bij het P.B. ten sterkste op aan, dat er spoedig maatregelen worden getroffen, waardoor het verschijnen van een periodiek orgaan ten behoeve van de leden der Soc.-Dem. Jeugdorganisatie mogelijk wordt gemaakt.

U. Deelname aan feestelijkheden enz.

74. Afd. Helder.

Het P.B. bereidt dit jaar de bespreking van de houding onzer vertegenwoordigers ten opzichte van burgerlijke ceremoniën in 't algemeen voor, laat pro en contra aan 't woord en tracht op 't Congres van 1914 een besluit uit te lokken.

Toelichting: Het komt ons niet raadzaam voor den bestaanden toestand te bestendigen.

Het geval in Den Haag heeft aanleiding tot oneenigheid gegeven.

Spreekt de Partij zich in een bepaalde richting uit, dan is daarmee een geschilpunt in onze Partij verdwenen.

Sanctionneert men den toestand van nu en laat men dus onze vertegenwoordigers vrij, dan zullen de tegenstanders daarvan, de uitspraak der Partij eerbiedigende, geen aanleiding meer hebben om afkeurende moties te stellen; in 't tegenovergestelde geval kunnen we verwachten dat de vertegenwoordigers, ook de uitspraak der Partij eerbiedigende, geen gevolg aan die uitnoodigingen zullen geven.

Ons komt het raadzaam voor, met het oog dat ons a.s. Congres zal zijn een belangrijk congres voor de verkiezingen deze kwestie niet op dit, maar op 't congres van 1914 te laten behandelen.

75. Afd. Breda.

Het Congres spreke zijn meening uit over de vraag of het in 't algemeen te verdedigen valt dat partijgenooten, als vertegenwoordigers van de arbeidersklasse gekozen in lichamen van openbaar bestuur, deelnemen aan officiële burgerlijke feestelijkheden, waartoe zij in hun kwaliteit zijn uitgenoodigd.

Toelichting: De afdeeling doelt hier op de deelneming van Haagsche partijgenooten-raadsleden aan een avondpartij van den burgemeester. Zonder kritiek te willen uitoefenen, meent de afdeeling een uitspraak van het Congres gewenscht op grond van de gebleken meningsverschillen.

76. Afd. Groningen.

Het Congres spreke de wenschelijkheid uit, dat onze vertegenwoordigers in openbare lichamen zich onthouden van deelname aan een officieel feest of vertoon, zooals dit in Den Haag heeft plaats gehad.

77. Afd. Den Haag.

Het Congres spreke de wenschelijkheid uit, dat partijgenooten, die in vertegenwoordigende lichamen zitting hebben, zich onthouden van deelname aan feestelijkheden, waartoe zij in die kwaliteit door autoriteiten worden uitgenoodigd.

Amendement.

77. Afd. Amsterdam VII.

Aan dit voorstel worde toegevoegd:

„teunij het het arbeidersbelang zulks gebiedt“.

78. Afd. Zutphen.

Het Congres keurt het af, dat partijgenooten deelnemen aan officiële feestelijkheden, waartoe zij in hun kwaliteit van afgevaardigden der arbeidersklasse worden uitgenodigd.

V. Verkiezingen.

79. Resolutie van het Partijbestuur inzake de verkiezingen van 1913.

79*. Partijbestuur.

Het Congres besluite, dat de partijgenooten een uur loon zullen storten ten behoeve van het Verkiezingsfonds.

A m e n d e m e n t.

79*. Afd. Den Haag.

De afd. stelt voor dit te lezen als volgt:

Het Congres noodige de partijgenooten dringend uit een uur loon te storten ten behoeve van 't verkiezingsfonds.

Toelichting: Het is o.i. niet wenschelijk tot een extradijdrage te verplichten. Dikwijls wordt reeds de contributie met moeite opgebracht en vooral wanneer iemand pas lid van de partij is geworden na vooraf geïnformeerd te hebben, hoeveel hem dat kost, is het voor de afdeeling moeilijk van hem meer dan dat te eischen. Wanneer het congres zich tot een dringend verzoek bepaalt en de afdeelingen er bij de leden op aandringen, zoo eenigszins mogelijk daaraan te voldoen, zal het resultaat waarschijnlijk toch vrij bevredigend zijn.

80. Afd. Maastricht.

Het Congres drage het P. B. op te onderzoeken in hoeverre het wenschelijk is, over te gaan tot invoering van de verplichting tot het nemen van een verkiezingszegel per maand en per lid van minstens 5 cent ten bate der afdeelings- en algemeene kas tot steun bij de verkiezingen (ieder voor de helft).

81. Afd. Maastricht.

Het P. B. bevordere de vorming van plaatselijke verkiezingskassen, door aan de penningmeesters der afdeelingen 14-daagsche opgaven te vragen omtrent den groei ervan. Deze opgaven worden door het Partijsecretariaat aan de afdeelingen per circulaire meegedeeld, zoo nodig met aansporing.

Toelichting: Het is gewenscht zooveel mogelijk geld te verzamelen en dit tijdig te doen. In sommige afdeelingen geschiedt dit nog onvoldoende. Er is geen eenheid. Bovenomschreven maatregel zal een prikkel zijn voor besturen en leden-partijgenooten.

W. Herstemmingen.

82. Afd. Maastricht.

Het Congres stelle vast, dat geen steun zal verleend worden aan herstemmingscandidaten, die weigeren om in een openbare plaatselijke, door de S. D. A. P. belegde vergadering, hun standpunt tegenover A. K., wettelijken acht-urigen arbeidsdag en staatspensioneering uiteen te zetten.

Toelichting: Er bestaat zodoende geen noodzakelijkheid om het optreden van candidaten van andere partijen te eischen, maar als dit door de partijafdeelingen gewenscht wordt, moeten zij (de candidaten) zich uitspreken. Wellicht ware een vaste regel, dat de herstemmingscandidaat eener andere partij zich moet uitspreken, zoo hij onzen

steun wil hebben, echter nog het verkieselijkst.

Hoewel gewenscht om ook den steun aan herstemmingscandidaten voor Staten en Raad aan dergelijke openbare niteenzettingen te binden, zal deze maatregel toch wel het meest dienen voor herstemming bij Kamerverkiezing.

X. Kiesrechtactie.

83. Partijbestuur.

Op den Maandag voor den dag der kandidaatstelling voor de verkiezing van leden voor de Tweede Kamer worden op zooveel mogelijk plaatsen, liefst op den dag, en anders 's avonds, meetings en demonstraties gehouden voor de invoering van Algemeen Kiesrecht voor mannen en vrouwen.

Amendement.

83. Afd. Scheveningen.

„der kandidaatstelling” worde vervangen door: „voorafgaande aan den dag der 1e stemming”.

84. Afd. Maastricht.

Het Congres drage het P. B. op om onverwijld eene commissie te benoemen, die over het geheele land de middelen der te voeren actie voor het Algemeen Kiesrecht, in verband met de voorstellen tot Grondwetsherziening, zal bepalen.

Deze commissie bestaat uit met de verschillende landstreken bekende personen en doet binnen maanden na hare bevindingen, gemotiveerde voorstellen aan het P. B., welke niet voor iedere landstreek dezelfde behoeven te zijn.

Toelichting: Doel is, om voor iedere landstreek liefst dezelfde, doch desnoods verschillende middelen van actie voor A. K. te vinden en in praktijk te brengen.

Bijvoorbeeld: het kan in sommige landstreken van belang zijn om de politieke staking voor te bereiden.

IJ. Roode Dinsdag.

85. Afd. Heerlen.

Het Congres drage het P. B. op, om, indien de burgerlijke partijen onze kiesrechtisch negeeren, uit te zien naar scherpere middelen.

86. Afd. St. Jacobi Parochie.

De volgende Roode Dinsdag worde zoo geregeld, dat de Friezen ook de meeting kunnen bijwonen.

87. Afd. Maastricht.

Het Congres drage het P. B. op, om plaatselijke vertrouwensmannen aan te wijzen, die vooraf goed geïnstrueerd worden omtrent de regeling der actie na de meeting.

Toelichting: Deze vertrouwensmannen moeten van de plaatselijke toestanden te 's-Hage goed op de hoogte zijn.

Z. Vakbeweging.

88. Afd. St. Jacobi Parochie.

Het Congres neme een besluit, dat alle arbeiderspartijgenooten verplicht, tot aansluiting bij hunne respectievelijke moderne vakbonden.

Toelichting: Telken jare wordt een voorstel van deze strekking ingediend, maar dit werd tot nu toe niet behandeld. Toch meende onze afdeeling goed te doen, het weer op de agenda te plaatsen, omdat nu misschien wel gelegenheid is tot bespreking en hierbij gewezen kan worden op de moreele verplichting der partijgenooten ten opzichte van de moderne vakbeweging.

Amendement.

88. Afd. Sneek.

Geschrapt worde in het voorgestelde het woord „moderne” en er wordt aan toegevoegd:

„Om buitengewone redenen, kan men zich hieraan onttrekken, in overleg en met goedkeuring van het hoofdbestuur van den desbetreffenden vakbond en het bestuur van de partijafdeeling.”

88. Afd. Haarlem.

In plaats van het voorgestelde te lezen: „het Congres spreekt den ernstigen wensch uit, dat partijgenooten geen deel uitmaken van vakverenigingen, die staan tegenover de bij het N. V. V. aangesloten vakbonden.”

A. A. **Woningwet.**

89. Afd. Maastricht.

Het Congres acht het noodzakelijk dat door de regeering eerst dan, gunstig wordt beschikt op een verzoek om subsidie aan bouwverenigingen, wanneer uitdrukkelijk in de statuten dier verenigingen is bepaald, dat de verhuring der woningen door zoodanige vereniging niet kan geweigerd worden ter, oorzaak van politieke of economische meningsverschillen, welke met de bepalingen omtrent huur en verhuur van woningen in het B. W. voorkomende niet in direct verband staan.

B. B. **Coöperaties.**

90. Afd. Holwerd.

De afdeeling stelt voor onderstaande resolutie aan te nemen:

Het Congres der S. D. A. P., in aansluiting aan de resolutie van het Int. Congres te Kopenhagen 1910, vaststellende welke voor Nederland de verhouding moet zijn tusschen partij en arbeidersverbruikcoöperaties,

overwegende dat de verbruikcoöperatie gericht is op doelmatige verschaffing van levensbehoeften aan hare leden, waarbij door het onttrekken van winsten aan de ondernemersklasse, door het uitschakelen van overtollige tusschenpersonen, door het vermijden van iederen vorm van knoelertj, voor deelen aan de leden worden geboden, welke voordeelen belangrijker zullen zijn naarmate de verbruikcoöperaties er in slagen door samenwerking het gebied der eigen voorziening uit te breiden door middel van veelzijdige eigen productie in dienst van het georganiseerde verbruik;

overwegende, dat zulke verbruikcoöperaties aan de arbeidersklasse de gelegenheid bieden tot scholing harer leden in het beheer van allerlei bedrijf;

handhaaft het standpunt, ingenomen in de Leewarder resolutie 1899, dat een zeer belangrijke beteekenis van de verbruikcoöperatie voor den strijd der arbeidersklasse in de stand van ontwikkeling, waarin deze zich in Nederland bevindt, ligt in de bestemming van een deel der gemaakte winsten tot versterking van de politieke, vakbewegings- en coöperatieve strijd; ziet deze beteekenis niet uitsluitend in het bedrag waarmede de verbruikcoöperaties den strijd rechtstreeks steunen, maar ook in het feit dat het vooropstellen van deze steun aan de organisatie van verbruikers uit de arbeidersklasse het uitgesproken karakter geeft van stelling te nemen in den klassenstrijd;

stelt aan de arbeiderscoöperaties den eisch dat zij in de statuten bepalen dat een deel der winsten aan den strijd der moderne arbeidersbeweging wordt afgestaan;

verklaart, dat zulke coöperaties zich landelijk moeten organiseren in den Bond van Nederlandsche

Arbeiderscoöperaties, waarvan het Bondsbestuur ontheffing van de verplichting betreffende de winstbestemming, wegens den stand der exploitatie of plaatselijke verhoudingen, van jaar tot jaar kan verleen;

neemt aan, dat zulke coöperaties de loonen en arbeidsvoorwaarden van haar personeel regelen in overleg met de in het Nederlandsch Vakverbond georganiseerde vakverenigingen;

verwacht van alle partijgenooten dat zij aan zulke verbruikscöperaties hun steun als verbruikers en zoo veel mogelijk andere medewerking zullen verleen.

A m e n d e m e n t.

90. Afd. Apeldoorn.

De laatste alinea te vervangen door:

„Verlangt van alle partijgenooten werkzame leden van de verbruikscöperaties te worden en te blijven en in die coöperatie te werken en te ijveren voor regeling der loonen en arbeidsvoorwaarden van de personeelen der genoemden tusschen de de centrale der arbeiderscoöperatie en de betrokken vakverenigingen, georganiseerd in het Ned. Verbond van Vakverenigingen”.

C. C. Weerstandskas.

91. Afd. Hengelo.

Het Congres spreke zich in beginsel uit voor de oprichting van een weerstandskas en benoeme een commissie, die deze zaak onderzoekt en op 't volgend congres hieromtrent een bepaald voorstel indient.

Toelichting: Af en toe gebeurt het, dat een partijgenoot om z'n optreden als bestuurslid, als lid van de Gemeenteraad of wat dan ook, geslacht-offerd wordt. Nu lijkt 't ons de zedelijke plicht van de Partij voor de noodige weerstandsmiddelen te zorgen, om dergelijke leden — die zoo ten volle onze steun verdienen — direct voldoende te kunnen helpen. De Partij is thans wel zoo sterk, om door een heel geringe extra contributie of door vrijwillige bijdragen hiervoor jaarlijks een paar duizend gulden bijeen te kunnen brengen.

D. D. 1 Mei.

92. Afd. Rotterdam I.

De Partij organiseere op 1 Mei 1913 den verkoop op onze Mei-meetings en -demonstraties van een 1 Mei-bloem, ten bate van het Verkiezingsfonds der Partij.

Opmerkingen:

1e. Van de toelichtingen is alleen het noodzakelijkste opgenomen. De verdediging van belangrijke voorstellen kan zeker wel gebeuren in „Het Volk”, zonder in den vorm van een toelichting bij het voorstel te zijn gegeven.

2e. De volgorde der voorstellen, waarin deze hier zijn afgedrukt, geeft niet aan de volgorde waarin zij op het Congres zullen worden behandeld. De volgorde wordt door het Congres vastgesteld. Eenigen tijd vóór het Congres wordt door het P. B. de dagorde gepubliceerd, zooals deze aan het Congres zal worden voorgesteld.

3e. Men wordt dringend verzocht nog geen namen van afgevaardigden op te geven, doch daarvoor af te wachten de formulieren, die hiervoor zullen worden toegezonden.

De Partijsecretaris,

J. G. VAN KUIJKHOF.

Amsterdam, Februari 1913.